

**В ЧЕТВЕРТУ РІЧКИЦЮ
УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ
ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ**

Видання Пресового Бюро ЗП. УГВР

diasporiana.org.ua

ДО УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН
НА ЧУЖИНІ —

ЗАКОРДОННЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО
УКРАЇНСЬКОЇ
ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ

»Народе України! Твоєю силою, волею, словом стала на Землі Українській Вільна Українська Народна Республіка. Справдилась колишня мрія Батьків Твоїх, борців за вольності і права трудящих... Однині Українська Народна Республіка стає САМОСТІЙНОЮ, ні від кого НЕЗАЛЕЖНОЮ, СУВЕРЕННОЮ ДЕРЖАВОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.«

Після довгих віків національного поневолення та соціального гніту українського народу чужими імперіялістичними силами, насамперед царською Москвою, та в обличчі нового хижацького наступу червоних орд большевицької Москви на свіжою кров'ю в Революції 1917 р. окуплену ВОЛЮ УКРАЇНИ, такі слова IV. Універсалу Української Центральної Ради з 22 січня 1918 р. пролунали перед зібраними в великій залі Педагогічного Музею в Києві представниками громадян України вночі з 24—25 січня 1918 р. Слова Універсалу були прийняті зібраними в залі громадянами з небувалим ентузіазмом та понеслися могутнім відгомоном по всіх землях України, мобілізуючи народні сили

на боротьбу за священні, віками цілими топтані права українського народу на власне самостійне державне життя на своїй прадідівській землі.

Містерія сили IV. Універсалу і таємниці, чому він надхнув українських селян, робітників, інтелігентів, вояків, — усі шари української національної спільноти новою вірою і мобілізував їх на дальшу затяжну боротьбу, була в тому, що майже по році революційних подій в Україні і скорого пробуджування та зростання національної свідомости українського суспільства керівні українські політичні чинники вперше чітко визначили мету, за яку треба було боротись українському народові: **це його самостійність і державна суверенність.**

Рік пізніше, цього ж дня 22 січня 1919 р. проголошено на Софійському майдані в Києві Акт злуки Західноукраїнських Земель з землями Української Народної Республіки і цим здійснено давнє прагнення українського народу, об'єднатись і жити в одній **українській соборній державі.**

Державні Акти 22 січня 1918 і 1919 рр. завершили один етап в розвитку української політичної думки та змагань до національно-політичної суверенности українського народу і вказали основну мету, до якої мають бути скеровані всі прагнення українського народу, коли він має стати справжнім господарем на своїй землі. Правда, віковічні вороги України не дозволили закріпитись здвигненій в роках Революції на руїнах тогочасних імперіялізмів українській державі і зруйнували святий **храм волі українського народу**, але український народ зберігав його у своїй душі, як священну спадщину предків і впродовж на-

ступного чвертьсторіччя у боротьбі за волю Української Землі, за власну самостійну державу віддав мільйонові жертви.

Прийшла друга світова війна, і Українська Земля дрижала під полчищами ворожих загарбницьких військ, які несли Україні тільки поневолення, руїну і смерть. Український народ знову опинився в вогні жорстокої війни, що велась не за його волю, а за його поневолення. Трагічність становища українського народу збільшувалась ще й тим, що тоді ні в Україні, ні поза її межами не заговорив твердий голос давніх політичних і державних мужів, які мужньо, відважно і з честю відстоювали б права українського народу, визначали б мету і дальші шляхи української визвольної політики та боротьби і цим способом мобілізували б на її службу широкі українські маси. Не промовили також за кордоном такі голоси, що зуміли б поставити світову громадську думку на допомогу українській визвольній справі. Военна заверюха застала український народ чужими обідраною, а своїми забутою «сиротою, що цонад Дніпром плаче»; без державно-політичного керівництва всередині і без свого оборонця закордоном...

Єдине, що залишилося, це були — зруйнована українська земля, здесятковані, але в своїй основі здорові українські народні маси і живе їхнє прагнення до вільного людського життя. Залишилась також на цій Землі Українській, витримавши всі удари окупантських ворожих сил протягом двадцятьп'ятирічного поневолення українського народу і безоглядного терору окупанта, єдина зорганізована і чинна політична сила — Організація Українських Націоналістів. І тільки ці реально існуючі і чинні фактори в Україні

могли лягти в основу дальших революційно-визвольних змагань, тільки вони могли в той час творити фундамент, на якому в дальшому процесі визвольної боротьби мав постати храм української волі, **українська суверенна держава**. Спираючись на ці фактори і наперекір заходам і теророві імперіялістичних загарбників, відроджувалась українська політична думка, гуртувались довкруги самостійницької ідеї українські народні маси, росли і кріпшали лави українських революціонерів і — вкінці — відроджувалась збройна сила українського народу, що своє організаційне завершення знайшла у створенні **УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ**. Ця Армія стала на оборону українського населення від сваволі і терору окупанта, вона стала на сторожі непорушної волі українського народу жити вільним життям на своїй землі та здобути **УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ СОБОРНУ ДЕРЖАВУ**.

У велетенський процес національно-політичної, соціально-економічної, культурної, релігійної і збройної самооборони і боротьби поступово залучувались усі здорові шари української національної збірноти, всі самостійницькі елементи й середовища на всіх землях України. Швидко зростала придалена ворогами національна свідомість, і розгорнулася політична, підпільно-революційна і збройна боротьба — і разом з цим падали всі, здавалося б, непрохідні греблі, що були створені окупантами, щоб ділити, шматувати і послаблювати український народ у його твердому марші до волі. Мілководя річка Збруч, а враз із тим штучний і ворогами накинений поділ українського народу залишались ще тільки синонімами ворожого пану-

вання на Українській Землі і таких же ворожих витівок супроти єдиного і неподільного українського народу. У спільному горі і спільній дружній боротьбі зникали і відходили на дальший плян різниці партікулярних, групо-партійних і світоглядових переконань. **Загроженими були у своїй основі саме ество українського народу і його фізичне існування**. І тому треба було об'єднувати всі народні сили, щоб зберегти і врятувати саме ество і фізичне існування українського народу. Тому також на весь зріст стала перед українськими масами **МЕТА**, до якої треба їм прямувати і за яку змагатись, і **ШЛЯХ**, яким їм іти. **Мета — СУВЕРЕННА ДЕРЖАВА, шлях — БОРОТЬБА**.

В отому велетенському процесі визвольної боротьби і безпосередньо у самій революційній боротьбі, в гушці українських народних мас концепційно й організаційно вивершувалась, спираючись на творчі сили всього народу структура одностайного **фронту національно-визвольної боротьби**. Вона отримала свій органічний вияв у покликанні до життя в червні 1944 р. верховного керівного органу на час революційної боротьби аж до відновлення державної суверенності і покликання всім українським народом органів державної влади в Україні. Цей керівний орган революційно-визвольної боротьби оформив себе ідейно-політично, програмово і організаційно, як **УКРАЇНСЬКА ГОЛОВНА ВИЗВОЛЬНА РАДА**.

*

Як ко́лись 22 січня 1918 р. пронесли́сь по Україні слова ІV. Універсалу Української Центральної Ради, так двадцятьшість років

пізніше на тій же Українській Землі залунали слова Універсалу Української Головної Визвольної Ради, нагадуючи українському народові мету та чітко визначаючи шлях і ідейно-політичний та програмовий зміст визвольної боротьби. У грізні для українського народу хвилини, коли ворожі полчища прокочувались по Україні, а Земля Українська стояла в воєнних пожарищах і спливала кров'ю своїх вірних синів, до всіх громадян України неслись бойові слова Універсалу Української Головної Визвольної Ради:

»УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ! Гряде доба національно-визвольних революцій. Поневолені народи Сходу і Заходу... прагнуть, щоб на руїнах ворожих імперіялізмів побудувати вільне життя у своїх незалежних державах. І Український Народ входить у вирішальну стадію своєї визвольної боротьби. Сучасне українське покоління нехай буде горде, що саме йому доведеться в героїській боротьбі завершити будову української держави. ...Українська Головна Визвольна Рада **ПРИСЯГАЄ ТОВІ, УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ:**

Боротись за те, щоб Ти був **єдиним володарем** на своїй землі, за **справедливий соціальний лад** без гніту і визиску, за **знищення кріпацтва і вільну працю селянина** на власній землі, за **вільну працю робітника**, за **широку ініціативу трудячого населення** в усіх галузях господарської діяльності, за **повноту розвитку української національної культури.**

Українська Головна Визвольна Рада **кладає на вівтар** боротьби за ці ідеали свою працю і своє життя. Українська Головна Визвольна Рада **закликає** всіх українців,

що живуть поза межами Батьківщини, до праці за визволення України...

Ми свідомі того, що наша визвольна боротьба вимагає героїзму і кривавих жертв, а перш за все **непохитної віри в свою ПРАВДУ.** Ми віримо в ТВОЇ ТВОРЧІ БУДУЮЧІ СИЛИ, бо тільки вони є **ЗАПОРУКОЮ НАШОЇ ПЕРЕМОГИ...**

ГЕРОЇЧНА БОРОТЬБА ТВОЇХ ПРЕДКІВ І ПАМ'ЯТЬ ПРО ЇХ ЛИЦАРСЬКУ СМЕРТЬ ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ — ЦЕ ДЛЯ ТЕБЕ НАКАЗ.

Тому кличемо до Тебе: **СТАВАЙ ДО БОРОТЬБИ ЗА СВОЮ ВОЛЮ І ЗА СВОЮ ДЕРЖАВУ. ЄДНАЙСЬ У СВОЇЙ БОРОТЬБИ. КРІПИСЬ У СВОЇЙ ВІРІ!**

*

Цього року український народ неоднаково зустрічає рокові дні великих державних актів в історії України: На Рідній Землі наші брати і сестри, по селах і містах, у фабриках та заводах і на примусових роботах, гонені, переслідувані, на далеких засланнях, в тюрмах і катівнях НКВД усвідомлюють собі же живіше мету, для якої живуть і за яку страждають. У глибині своїх незламних душ українські революціонери-підпільники і вояки нашої славою народних оборонців і героїв вкритої **Української Повстанської Армії** ще міцніше стискають у своїх твердих руках залізну зброю, вірні святим словам вояцької присяги: **»Боротися за повне визволення українських земель і українського народу від загарбників...«**

Українці, яких воєнні страхіття та вороже насилля відірвали від Рідної Землі та кинули на скитальщину, згадують у скромних

споминах великі дні революційно-визвольних дій в Україні в минулому і в сучасному і в оперті на героїську та страдну Батьківщину відновляють свою віру в невмирущі ідеали українського народу і готовість ввесь свій труд і працю зложити на вітвар служби українській визвольній справі.

Згадуючи ці державно-творчі акти в процесі затижної визвольної боротьби українського народу і зокрема нав'язуючи до бойових слів Універсалу Української Головної Визвольної Ради, в четверту річницю її постановня Закордонне Представництво УГВР звертається до Вас, Брати і Сестри, до Вас, Українці на чужині, і шле Вам свій дружній привіт. Закордонне Представництво УГВР говорить до Вас, Брати і Сестри, іменем УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ, єдиного сьогодні на українських землях чинного керівного органу визвольної боротьби українського народу, того органу, що поставши з ініціативи УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ як вияв свідомого прагнення українського народу до суверенного державного життя, вже чотири роки в найскладніших політичних умовах несе ввесь тягар політичного керівництва і відповідальности за сучасні визвольні змагання і боротьбу українського народу.

Чотири роки боротьби під політичним керівництвом Української Головної Визвольної Ради це в житті нації невеликий шмат часу, однак цей протят часу важкий, коли усвідомили собі матеріально-технічну силу, методи поневолювання і безоглядний кривавий терор окупанта, застосований до всього українського народу на всіх просторах України; він багатий многогранністю революційно-ви-

звольної боротьби на всіх відтинках національного життя, бо революційно-визвольна боротьба всеохопна; вона не обмежує себе тільки на збройних акціях УПА, але охоплює всі ділянки вияву українського невмирущого духу — національної культури, школи, церкви, виховання, господарського і соціального будівництва. Це справді неспівмірне змагання за рятування і збереження духового і фізичного існування українського народу. Цей період чотирирічної революційно-визвольної боротьби повний героїзму і світлих картин, коли глядимо на завзяту, незламну, жертвенну і безстрашну поставу всього українського народу: — вояків-повстанців, революціонерів-підпільників, селян, робітників, інтелігентів, українських жінок і матерів, старих дідів і дітей.

Це грізна, але правдива картина дійности нашої воюючої України. Наводимо її не на те, щоб зневіра полонила наші серця, але щоб збудити приспане сумління українського громадянства на чужині, щоб те громадянство тут, далеко від рідних сіл і міст, зрозуміло, що там іде рішальний бій за бути або не бути українського народу. Серед туманних буднів скитальського життя і повної розгублености української політичної думки на чужині, серед горячкових шукань нових орієнтацій на різних чужих богів-кумирів — нехай для Вас, Українці на чужині, незрушимим до-роговказом завжди буде Рідна Українська Земля і героїський змаг українського народу. Бо світле майбутнє українського народу буде народжуватись і закріплюватись не в химерних і мінливих орієнтаціях, далеко від рідних земель, а в трудах, болях, жертвах і героїчній боротьбі широких українських народних мас

на землях України. В Україну нехай летять наші думи, за її перемогу нехай несуться наші палкі молитви, серед щоденної праці і відпочинку. У поневоленій, та нескореній Україні шукаймо твердого опертя й основ у служінні своїй Батьківщині. Бо тільки ця Батьківщина і те, що на ній родиться і виростає, скріпить нашу віру у свою правду і перемогу.

*

Закордонне Представництво УГВР бажає на порозі п'ятого року дії Української Головної Визвольної Ради передати Вам, Брати і Сестри, Вам, Українці на чужині, що глибоку віру в правду і перемогу, якими живе сьогодні наша Батьківщина. Щоб дати Вам можливість відчутти подих Української Землі, Закордонне Представництво УГВР говорить до Вас словами, зачерпненими з численних документів революційної боротьби останніх років.

Напередодні виборів до т. зв. Верховної Ради УССР, звертається Українська Головна Визвольна Рада до Українського Нарбду окремим Зверненням з січня 1947 року. У Зверненні читаємо:

»УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ! В Твоїх очах проходили 10 лютого 1946 р. т. зв. вибори до Верховної Ради ССР. В цей день Ти побачив сталінську демократію в усій її голизні, в усій її підлоті. В цей день Ти відчув всі благодаті сонця сталінської конституції. Таких виборів Ти не пам'ятаєш, хоч не одні Ти вже бачив. Дикість, жорстокість, безоглядність, насильство, що їх в цей день і взагалі під час цілої виборчої кампанії застосовували большевицькі окупан-

ти, переходить усе, що досі денебудь занотоване у світі.

Та не зважаючи на те, що сталінські імперіялісти наслали в кожне наше село своїх головорізів, не зважаючи на варварський терор,.. сталінським окупантам не вдалося заломити Твоєї солідарної, єдиноправильної постави. Ти пішов за закликот Твого Революційного Проводу і на сталінські вибори відповів всенародним бойкотом. Ти не пішов до виборчих урн добровільно, як цього бажали собі кремлівські можновладці.

В цей спосіб Ти заявив, що сталінський режим ненависний Тобі, що він Тобі насильно накинений, що він окупантський. Ти доказав, що сталінські вельможі не визволителі, а поневолювачі України, бандити-розбійники. Ти заявив, що хочеш жити тільки в Українській Самостійній Державі, яку собі сам побудуєш. Ти доказав, що Ти цілковито об'єднуєшся навколо свого революційного керівництва — УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ...

Тому в цей день **Ти переміг, Народі.**

Для Української Головної Визвольної Ради Твоя постава до виборів до Верховної Ради ССР була найкращим підтвердженням, що вона — УКРАЇНСЬКА ГОЛОВНА ВИЗВОЛЬНА РАДА — повністю висловлює Твої прагнення, що вона йде правильним шляхом до їх здійснення і що Ти повністю схвалюєш її політику.

Тепер оце вдруге сталінські окупанти підготовляють глум-вибори. Цим разом до т. зв. Верховної Ради УССР. Вибори потрібні сталінським імперіялістам для того,

що т. зв. Верховна Рада УССР, вибрана Тобою нібито добровільно, Твоєю волею, є тим верховним органом, через який Ти нібито здійснюєш свою суверенну владу на Україні. Вибори потрібні сталінським окупантам для того, щоб доказати, що УССР це незалежна держава, що незалежним є її уряд, що Ти даєш свою згоду на політику цього уряду...

Українська Головна Визвольна Рада не сумнівається в тому, що Ти заперечиш очевидній брехні так само, як це зробив Ти 10 лютого 1946 року. Ти не дозволиш, щоб нібито від Твого імені діяла банда сталінських агентів. Ти не дозволиш, щоб сталінські холуї Твоєю волею прикривали свої злочинні дії.

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ, РОБІТНИКИ, ІНТЕЛІГЕНЦІЄ!

УКРАЇНСЬКА ГОЛОВНА ВИЗВОЛЬНА РАДА ЗАКЛИКАЄ ВАС НЕ ЙТИ ДО ВИБОРІВ. Всенародним бойкотом докажіть, що УССР це ніяка незалежна держава, а сталінська колонія, в якій український народ поневолюється і експлуатується економічно. Всенародним бойкотом підтвердіть, що ідеї Української Самостійної Держави Ви ніколи не зречетеся, від неї ніколи не відступите, бо лише українська самостійна держава може забезпечити вільний розвиток українському народові. Всенародним бойкотом ще раз докажіть, що Ви дійсно згуртовані навколо **УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ.**

Не будемо голосувати за губернатора Хрущова, за підлих наймитів Гречухів, Коротченків і їм подібних. Хіба ж ми можемо віддати свої голоси за тих, хто поневолює нас, хто масово розстрілює нас, арештує і засилає на Сибір, хто вивозить з України хліб, залізо, вугілля і всі інші наші багатства, а нас заставляє животіти в нужді, вимирати з голоду? Хіба ж ми можемо голосувати за тих, хто організує облави по наших селах, хто палить наші хати, хто обдирає нас з останньої копійки? Хіба ж ми можемо вибирати тих, хто обернув нашу багату країну в країну нужди і горя, хто винен у смерті наших дітей, що гинуть сьогодні з голоду, хто винен у важких злиднях мільйонів вдів, сиріт, інвалідів, воєнних калік, ніким сьогодні не забезпечених?...

...Бойкотуючи вибори, Ви боретеся за повалення ненависної сталінської диктатури, за знищення сталінської колоніальної експлуаторської системи..., за знищення кляси сталінських вельмож і їх прихвоснів, за знищення НКВД і НКГБ.

Бойкотуючи «вибори», Ви приспішуєте наближення спрагненого нами дня визволення України, дня побудови Української Самостійної Соборної Держави, в якій Ви — користуючись усіма демократичними свободами, матимете змогу вільно обирати своїх справжніх представників, своїх найкращих синів до свого найвищого органу влади.»

Револьюційно-визвольний рух українського народу особливу увагу присвячує соціальним проблемам сучасної України. В 1946 р. большевицькі окупанти організували новий голод

на Україні, і тільки завдяки енергійній протидії українського національно-визвольного руху, завдяки закликам Української Головної Визвольної Ради до самопомоги українського населення голодова катастрофа не осягнула розмірів голоду 1933 р.

Коли валки обдертих і голодних українських селян і робітників рятували себе від голодової смерті втечею на Західноукраїнські Землі і там просили шматка хліба для себе і своїх родин, українське населення Західних областей України ділилося з ними всіма своїми останніми хоч незначними харчовими продуктами, а Українська Повстанська Армія роздала голодуючому населенню України більшість своїх запасів хліба. У Зверненні до цих українців зі Східних областей України читаємо:

»УКРАЇНЦІ, БРАТИ ЗІ СХІДНИХ ОБЛАСТЕЙ!

Ви, сини багатого хлібом української землі, сини тієї країни, що носить назву «комора Європи», сьогодні мусите мандрувати «з сотні» кілометрів, щоб роздобути шматок хліба, мусите зносити знущання і наругу енкаведівських собак, в зв'язі яких душах яких навіть Ваш прошений шматок хліба викликає тваринну лють, які раді б навіть його з уст у Вас видерти. А в цей час з голоду вдома пухнуть сотні тисяч Ваших найближчих, Ваші батьки і матері, Ваші діти. Вони очікують на привезений Вами хліб, повільно конають страшною голодовою смертю. Ви самі добре знаєте, хто головний винуватець **Вашої** нужди, хто

впродовж десятків років люто знущається над безборонними народними масами, **хто прирік Вас на голод, хто вкрив Вашу землю мільйонами могил неповинних жертв. Ви добре пам'ятаєте..., хто організував 1932—33 рр. жахливий голод на Україні,** в наслідку якого згинуло понад п'ять мільйонів душ, хто кинув Вас у жорстоке колоніальне рабство. Ви добре знаєте, що у всьому винуватий **Сталін і його правляча кліка,** які оце знову намагаються повторити **свій жахливий злочин...** Доки Сталін і його партія при владі, **доки голод і нужда будуть невід'ємними супутниками життя громадян т. зв. ССРСР...** Ви пухнете з голоду, а партійні вельможі кепкують собі з Вас, «простих людей», «гвинтиків», розкошують в достатках, влаштовують пияцькі гульки... Ви непосильно працєте, бо Сталінові треба нових танків на підбій цілого світу... Доки ж Ви будете спокійно дивитися, як страшною голодовою смертю вмирають, Ваші брати, Ваші батьки, Ваші діти? Доки ж над собою терпітимете наругу мізерної кліки большевицьких можновладців?

Ми волиємо при обороні своїх прав упасти від ворожої кулі в бою, ніж конати з голоду під тином. Ми рішилися здобути Українську Самостійну Соборну Державу або загинути вільними... Життям наймитів, рабів, життям німих тварин ми жити не хочемо. Ми **ЛЮДИ...**

Хліб належить в першу чергу тим, які його продукують. Не давайте, щоб у Вас видерли останнє зерно. Дбайливо його заховуйте від сталінських гайдуків. Не дозвольте бандитам НКВД знущатися над

собою, над безборонним населенням... Вступайте до існуючих вже повстанських загонів, організуйте нові. Піднімайте збройну повстанську боротьбу проти сталінських експлуататорів, кулею помститься за смерть Ваших близьких. **Сталін готує нову війну. Ця війна мусить стати його загибеллю.** Хай живе революційна боротьба українського народу за своє справжнє національне і соціальне визволення...»

Незвичайно завзята боротьба ведеться на українських землях за душу українського молодого покоління. Большевицький окупант старасться отруювати душі української молоді своєю брехнею, перекручуванням і фальшуванням української історії, виховуванням молодого українського покоління на яничар і вірних служак сталінського режиму. Велика відповідальність за виховання і освіту тяжить на українському вчительстві. Звідсіля такі гарячі заклики до них українських повстанців:

»Вас, учителі, які виховуєте молоде покоління, сталінські поневолювачі стараються в першу чергу залякати і обплутати тенетами своєї брехливої пропаганди, щоб зробити Вас глухим і сліпим знаряддям своєї реакційної політики. Але Ви, учителі, які вийшли з народної гущі, які найближче стоїте до народних мас, маєте найбільшу змогу переконатися в повній забріханості сталінської пропаганди... Ви ...бачите, з якою **любов'ю** народ ставиться до повстанців, як він жертвенно допомагає всім, чим тільки може. Ви також бачите, з якою **ненавистю** він відноситься до сталінських імперіалістів. Ви бачите нелюдські облави і знущання, які сталінські опрічники проводять

по наших селах, як вони палять ці села, як грабують і мордують мирне населення. Ви на власні очі бачили, як народ бойкотував «вибори»..., як він у цей день могутньо заявив свої справжні прагнення до самостійної України, як він у цей день здер облудну маску зо сталінської «демократії». Ви в школі запримічуєте, що шкільна молодь живе тільки боротьбою УПА, що вона так само протиставиться сталінським імперіалістам, як і все громадянство. Ви слухаєте пісні, в яких народ оспівав своїх оборонців і месників — українських повстанців...

Учителі... Ви мусите проповідувати правду. Ви мусите прищеплювати її в серцях шкільної молоді. Ви мусите йти з тими, хто бореться за правду. Ви мусите служити народові. Це благородне покликання кожного учителя, це **велике завдання дійсно народної школи.** Та не так воно в ССРСР, де школа не служить народові і не належить народові. Школа в ССРСР цілковито поставлена на послуги клясі сталінських вельмож, клясі нових експлуататорів, що прийшли на місце знищених поміщиків і капіталістів і ще жорстокіше від них експлуатують робітників і селян. Школа в ССРСР стоїть на послугах сталінської реакційної політики, політики, що привела не до побудови соціалізму, а до створення системи, в якій існує найжорстокіша експлуатація людини людиною, заснована — щоправда — не на приватній власності, а на необмеженому привілеї сталінських вельмож вільно розпоряджатися своїми знаряддями, засобами і продуктами виробництва, що привело до знищення всякої демократії і встановлення диктатури пар-

тійної кліки, опертої на багнети широко розбудованого енкаведівського апарату насильства, що привело не до національної рівноправності, а до національного поневолення...

Сьогодні, коли сталінські вельможі зовсім одверто стали на шлях великоруського шовінізму і проповіді вищости російського народу, вони також зовсім одверто роблять школу знаряддям русифікації українців... Тому вони ведуть таку скажену нагінку на українську історію, культуру, мову... Ви, учителі, насамперед повинні опинитися в числі тих, що йдуть попереду всенародної боротьби проти сталінських імперіялістів. Будьте вірні славним традиціям революційного українського вчителювання... Боріться за справжню народну школу, за справжню народну освіту і не допускайте до того, щоб школа стала місцем задурманення молодих душ сталінською блекотою, знаряддям русифікації української молоді. Ви повинні всіма силами дбати про те, щоб молодь якнайбільше засвоїла знань, але в той же час Ви мусите вміло одвіювати сталінську полову, яка нічого з наукою не має спільного.

В першу чергу цілковито зривайте вчення конституції ССРСР — цього збірника сталінської брехні, нахабности, крутійства і цинізму. Пізнайте самі і допоможіть зрозуміти молоді, що це конституція найреакційніша в світі, що вона не забезпечує, а навпаки брутально топче народні свободи, що вона гарантує не спільний розвиток народів ССРСР, а закріплює національне поневолення цих народів, що т. зв. УСССР — це не самостійна держава, а звичайна

колонія сталінських імперіялістів, що т. зв. уряд УСССР — це підла згряя сталінських агентів, які нічого спільного з українським народом не мають...

Будьте зокрема уважні при навчанні історії України і в жадному разі не притримуйтеся останніх русифікаційних постанов у цій дисципліні. Історія України — це історія величавої боротьби українського народу за національне і соціальне визволення... Ви, учителі, і наша шкільна молодь повинні знати, що союз Богдана Хмельницького з російським царем був тільки політичний союз, а не якесь «возз'єднання» України з Росією, що цей союз у наслідку підступу і збройного натиску московських царів привів до повного поневолення українського народу московськими царями... Ви і наша шкільна молодь повинні знати, що Мазепа — це не зрадник, а український самостійник, який боровся проти поневолення України з найбільшим імперіялістом, Петром I... Ви... повинні знати, що радянський період — це не період визволення і возз'єднання українського народу в українській державі, а що це період найжахливішого поневолення сталінськими імперіялістами українського народу на всіх, без винятку, українських землях...

Викладаючи історію української літератури, показуйте її могутість, її величавість, національно-самостійницький і народно-демократичний характер...

Якнайменше місця в програмі приділюйте т. зв. українській радянській літературі, бо шкода часу на таку антимистецьку, безхребетну, безідейну, коростяну і подлу

літературу. До речі, її взагалі навіть не можна називати українською літературою, бо поза мовою вона нічого в собі українського не має... З другого боку, читайте самі і підсувайте молоді твори тих поетів і письменників, яких сталінські імперіялісти або заслали або які на знак протесту самі пострілялися: твори Чупринки, Підмогильного, Хвильового, Зерова, Антоненка-Давидовича, Фальківського, Косинки, Влизька, Куліша, Івченка, Слісаренка, Гжицького і ряду інших, твори тих письменників і поетів, які писали поза межами СРСР: Лепкого, Олеся, Самчука, Маланюка, Антонича, Липи, Теліги, і б. і....

Учителі, рідна мова це наш найбільший скарб. Високо ставте її навчання і вимагайте від учнів високої успішності. Заєднання в цьому випадку — це національний злочин. Плекайте в молоді любов до рідної мови. Ні в своєму житті, ні в школі не віддавайте переваги російській мові, не прищеплюйте молоді неправильного поняття про »вищість російської мови«, бо цим полегшити сталінській кліці русифікувати українців. Ні Ви самі, ні Ваші учні не повинні в жадному випадку вживати російської мови. На кожному кроці говоріть тільки рідною українською мовою і дбайте про її чистоту. Високо ставте навчання фізично-математичних і природничих дисциплін. Дбайте про фізичне і військове виховання шкільної молоді, вона мусить бути готова і здібна бити сталінських гадів.

Виховуйте своїх учнів на вірних синів України, на полум'яних патріотів своєї батьківщини, а не на тупих і задурманених наймитів сталінських вельмож... Вчіть сво-

їх учнів пізнавати справжню істину й плекайте в них любов до правди, до всього великого, героїчного, справедливоого і гарного, а погорду до всього низького, підлого, мізерного і зрадницького. Вчіть їх любити людину, шанувати її права, вчіть їх ненавидіти катів, які топчуть ці права... Учителі, слухайте цього голосу, йдіть за покликом народу. Цілковито віддайте себе Україні, віддайте їй всі свої сили, пориви, знання, здібності, будьте готові кожної хвилини віддати своє життя...«

Закордонне Представництво УГВР не в силі передати Вам, Братя і Сестри на чужині, повного образу многогранної революційно-визвольної боротьби українського народу на Українській Землі. Тому кінчимо ці багаті на біль, але й повні змісту й героїзму картини боротьби словами, взятими з Наказу Головного Командира Української Повстанської Армії, Генерала Тараса Чупринки з липня 1946 р.:

»ВІЧНА СЛАВА БЕЗСМЕРТНИМ ГЕРОЯМ, ЩО ВІДДАЛИ СВОЄ ЖИТТЯ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ. НІ НА КРОК НЕ ВІДСЛУПИМО ВІД ІДЕЙ, ЯКІ ВОНИ НАМ ВКАЗАЛИ І ЗА ЯКІ ПОКЛАЛИ СВОЄ ЖИТТЯ. З ЧЕСТЮ ВИКОНАЄМО ОБОВ'ЯЗОК, ЯКИЙ ВЛОЖИВ НА НАС НАШ НАРОД: ВОЛЯ АБО СМЕРТЬ. ДАЛЬШИМИ ГЕРОЙСЬКИМИ ВЧИНКАМИ ПРОДОВЖУВАТИМЕМО НЕВМИРУЩУ СЛАВУ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ. ПІД ПРОВОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ

ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ ВЕСТИ-
МЕМО ДАЛІ НЕЩАДНУ БОРОТЬБУ
ПРОТИ ОКУПАНТА, АЖ ДО ПОВНОЇ
ПЕРЕМОГИ!...

*

Від осені 1944 р. діє іменем Української Головної Визвольної Ради поза межами України Генеральний Секретаріят Закордонних Справ УГВР і на внутрішньому відтинку Закордонне Представництво УГВР. Генеральний Секретаріят Закордонних Справ вживає всіх доступних засобів, не зважаючи на дуже несприятливі для української справи умови за кордоном, щоб довести до відома всього культурного і політичного світу про дійсний стан на українських землях, про справжні прагнення українського народу. Шляхом пресової служби, меморандумів, протестних нот і звернень до культурного світу та керівних політичних чинників чужих держав Ген. Секретаріят старається розкрити правду про сучасну Україну перед глухим до української справу світом.

Закордонне Представництво УГВР старалося впродовж цих чотирьох років бути зв'язковим між воюючою Батьківщиною та українським громадянством на чужині, прийти з допомогою цій Батьківщині, щоб цим способом зберегти ідейно-моральний зв'язок між Україною і еміграцією. Реалізуючи також одне з завдань Плятформи УГВР про об'єднання всіх українських самостійницьких сил на всіх землях України та поза ними навколо ідеї визволення українського народу та спрямування всіх українських здорових сил поза межами Батьківщини на допомогу

і службу революційно-визвольній боротьбі, Закордонне Представництво УГВР докладало всіх зусиль, щоб довести до спільного фронту визвольної боротьби всього українства також закордоном, як це кілька років тому сталося вже на Батьківщині. Тому Закордонне Представництво УГВР вітало кожну ініціативу, яка могла б допровадити до скріплення українського потенціалу закордоном. Для Закордонного Представництва УГВР важливим було тільки те, щоб у всіх конструкціях були належно оцінені та пошановані процеси і дійові фактори визвольних змагань останніх років на Україні, щоб були узглядені вимоги сучасної визвольної боротьби, щоб була взята на увагу основна вимога української політики, тобто її незалежність від чужих сторонніх сил, та щоб усі, які беруться за реалізування будьяких політичних акцій, своїми діями скріплювали революційно-визвольні процеси, а не в основі їх заперечували або хоч би морально послаблювали.

І треба в ім'я правди ствердити, що Закордонне Представництво УГВР знаходило зрозуміння для потреб, вимог, ідей і концепцій сучасної визвольної боротьби серед переважної більшості українського громадянства на чужині. Це значить, що українське громадянство поділяє ідейно-програмові засади УГВР та ідейно стоїть в тісному контакті з Батьківщиною і з усім українським національно-визвольним рухом на українських землях.

Натомість тверді серця, глухі до голосу воюючої Батьківщини, виявили і виявляють досьгодні окремі одиниці та деякі суто еміграційні політичні групи, для яких восьмирічна боротьба українського народу була далекою і які ні безпосередньої ні посередньої

участи в революційно-визвольних процесах не брали. Тому вони з легким серцем викреслювали її зі сторінок української історії. Адже це парадоксальне явище, що треба було вжити майже трьох років праці, документування і переконування на те тільки, щоб згаданим партійно-політичним чинникам на еміграції довести до відома, що в Україні існує і діє Українська Повстанська Армія. Ці чинники її заперечували, викривлювали її характер, або — під ворожі підшепти — знеславлювали. Подібно також, йдучи по лінії заперечення єдиного революційно-визвольного фронту на Батьківщині, що своє політичне очолення знайшов у керівному революційному органі — Українській Головній Визвольній Раді, поширюється серед українського громадянства на чужині баламутства, викривлюється справжній образ крайової дійсності, проголошується за кордоном змонтовані «комітети», «всеукраїнські ради» революційними керівними органами, через що завдається моральної шкоди українській справі на міжнародному форумі, а враз із тим морально кривдиться тих, які на Рідній Землі стоять у безпосередній боротьбі з ворогом, організують цю боротьбу, мобілізують ідейно українські народні маси і несуть її тягар на своїх плечах. Хочемо ствердити, що українське громадянство на чужині не бачило ще жадних документів, які свідчили б про існування згаданих конструкцій на українських землях, тим більше не чуло про якусь їхню революційно-визвольну дію в Україні. І тому нехай українське громадянство не занепокоюється тим, бо всі ці вияви — це явища типового емігрантського по-

рядку. Вони наскрізь чужі на нашій Батьківщині.

Закордонне Представництво УГВР завжди було і далі залишитися зв'язковим між Батьківщиною і еміграцією. Воно і далі буде стояти на сторожі правильності і чистоти української політичної думки, воно і далі буде речником тих процесів і тієї визвольної концепції в ідейно-політичній і програмовій поставі, яку сьогодні боронить і за здійснення якої бореться весь український народ на українських землях. Бо успіх визвольної боротьби і політики не залежить від таких чи таких механічно створених еміграційних конструкцій, більших чи менших технічних апаратів, але єдино від того, наскільки ідейний зміст нашої визвольної боротьби зуміє мобілізувати українські народні маси на боротьбу за своє національне і соціальне визволення. А цей зміст може творитись, рости і міцнішати тільки в Україні, серед української народної гущі, не відірваної від свого рідного ґрунту.

На основні елементи визвольної концепції українського народу і на вимоги сучасної визвольної боротьби Закордонне Представництво УГВР вказало останньо у своїй Деклярації з травня 1948 р, Закордонне Представництво УГВР і зараз пригадує те, що так, як воно позитивно розцінює тенденції до об'єднання українських політичних сил, що діють сьогодні на еміграції, так, з другого боку, не скриває своїх побоювань, що всяке об'єднання, в якому заперечуються, належно недоцінюються чи просто промовчуються існуючі фактори революційно-визвольної дії і ідейно-політичні та програмові засади, що впливають з вимог сучасного складного ста-

новища українського народу і його боротьби, об'єднання, в основу якого кладеться вимогу замкнути уста воюючій Україні і її сучасним політичним керівним органам, об'єднання, яке не бере до уваги і не кладе в свою основу вимог сучасної політичної боротьби і незалежної української політики, мусить скорше чи пізніше довести до прірви між Батьківщиною і еміграцією.

Закордонне Представництво УГВР ніяк не здивоване тим, що типово емігрантським українським політичним групам важко вжитись у крайові, чужі й далекі для них процеси, і вичути, що сьогодні єдино на потребу. Тим не менше, зі здивуванням зустріло Закордонне Представництво УГВР Комунікат Проводу ЗЧ ОУН, тобто закордонних частин цієї Організації, яка на рідних землях беззастережно стала на широку Платформу боротьби ще в 1944 р., визнавши Українську Головну Визвольну Раду, і яка і сьогодні в Україні визнає ідейно-політичні і програмові засади Української Головної Визвольної Ради, про те, що частини цієї Організації тут, на еміграції, згідно з Комунікатом «не поділяють» цих засад, з'ясованих в Деклярації.

Закордонне Представництво УГВР хоче вірити, що таке становище є тільки виявом того еміграційного розгублення, яке характеризує кожну еміграцію і кожну довшу відорваність від Рідної Землі і що це становище аж ніяк не може відзеркалювати дійсних прагнень членського активу і численних її прихильників за кордоном. Тому Закордонне Представництво УГВР сподівається, що відповідальні за проголошення становища, висловленого в Комунікаті, чинники перевірять своє становище та своє ставлення

до основних позицій Деклярації або докладно з'ясують українському громадянству, з якими саме твердженнями Деклярації вони не погоджуються і що саме довело до заперечення цілої Деклярації Закордонного Представництва.

Закордонне Представництво УГВР, вказуючи на труднощі, з якими доводиться зустрічатися за кордоном, впевняє, що й далі залишиться, як дотепер, голосом Батьківщини, бо ці труднощі є рідчим супроти тих, які успішно розв'язує і поборює український народ і його революційне керівництво Українська Головна Визвольна Рада на рідних землях. Там постійний терор і загроза ворога-загарбника. Там невтомна жертвенна боротьба. І це нас тим більше зобов'язує, стояти на сторожі тих ідеалів, за які бореться поневолена Вітчизна.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ НА ЧУЖИНІ!

Закордонне Представництво Української Головної Визвольної Ради, яка входить цього місяця в п'ятий рік своєї революційно-визвольної дії, подало Вам кілька документальних картин із сучасного стану революційно-визвольної боротьби на Україні. Ці живі образи і безпосередні слова з самого фронту боротьби нехай промовляють до Вас, до Вашого сумління і до Вашого розсудку.

Ми переконані, що Ви і далі живете і житимете у тісній ідейно-духовій єдності з Вашими братами і сестрами на Українській Землі. Ми також переконані, що кожний заклик воюючої Батьківщини, нашої невмирущої

геройської України знайде у Вас щире серце і що Ви готові стати на її наказ. Бож Ви кість від кости і кров від крові великого українського народу.

Тому віримо, що слова присяги вояка УПА залишаться і для Вас усіх свяtimi:

»БОРОТИСЯ ЗА ПОВНЕ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ І УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ВІД ЗАГАРБНИКІВ ТА ЗДОБУТИ УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ СОБОРНУ ДЕРЖАВУ«.

Червень 1948 р.

Слава Україні!

**Закордонне Представництво
Української Головної Визвольної Ради.**

Ціна 0.30 НМ

№/0176